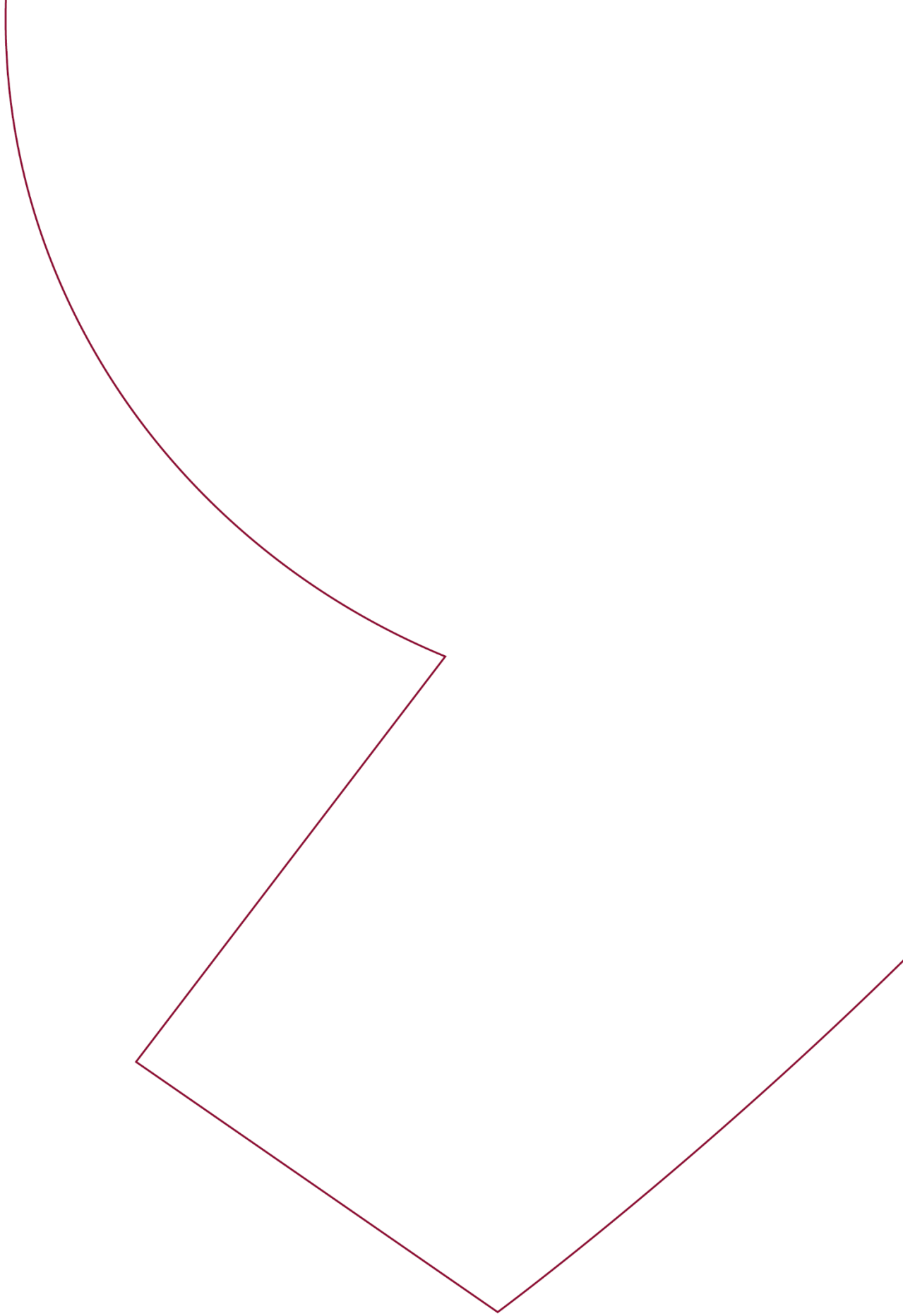

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling zonder erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Vormgeving
voltijd

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Sir Winston Churchillaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobéon.nl
info@hobéon.com

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling zonder erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Vormgeving
voltijd

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

ISAT: 39111

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

22 januari 2026

Auditpanel

Prof.dr.ir. J.C. Brezet

M. Bestebreurtje MA

Dr. D. Arets

S. Oerlemans

Secretaris

G.C. Versluis BEd

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	EINDOORDEEL	26
6.	AANBEVELINGEN	27
BIJLAGE I	Scoretabel	28
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	34

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	HKU-Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Bachelor Vormgeving
Opleidingscode (ISAT)	39111
Onderdeel	Taal en cultuur
Oriëntatie opleiding	hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen	Academie HKU Design ¹ 1. Fashion Design 2. Product Design 3. Spatial Design Academie HKU Media 4. Animation 5. Photography 6. Audiovisual Media 7. Graphic Design 8. Illustration 9. Image and Media Technology Academie HKU Creative Transformation 10. Design for Change and Innovation
Locatie	Utrecht
Variant	Voltijd
Wettelijke beroepsvereisten	nee
Onderwijstaal	Nederlands
Datum audit / opleidingsbeoordeling	9 oktober 2025
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 mei 2026

¹ Vanwege het internationale karakter van HKU en het internationale werkveld waarvoor veel van de studenten van HKU worden opgeleid, hanteert de hogeschool voor haar academies en de afstudeerrichtingen van de opleiding Vormgeving de Engelse naam. Daarmee zorgt zij voor herkenbaarheid. De opleiding Vormgeving verzorgt haar onderwijs evenwel in het Nederlands en alle informatie voor de studenten is eveneens in het Nederlands.

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Vormgeving van Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) leidt studenten op in een van de tien afstudeerrichtingen: Fashion Design, Product Design, Spatial Design, Animation, Photography, Audiovisual Media², Graphic Design, Illustration, Image and Media Technology en Design for Change and Innovation. De focus van de opleiding ligt op de ontwikkeling van veelzijdige, verantwoordelijke en kundige ontwerpers, die betekenisvol werk creëren in verbinding met de omgeving. Studenten kunnen afstuderen in een specifieke beroepsrol, maar ook als een breder georiënteerde ontwerper met werk dat daarbij past. Afgestudeerden werken als ZZP'er in opdracht en/of in loondienst.

De tien afstudeerrichtingen zijn binnen HKU ondergebracht in drie academies.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding baseert zich aantoonbaar op het beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving (2014) dat in samenspraak met de betrokken hogescholen, het overleg Beeldende Kunst van de Vereniging Hogescholen (OBK) en het werkveld tot stand is gekomen en op de zeven daarin uitgewerkte competenties. De opleiding participeert actief in het overleg over de herijking van dit profiel uit 2014 en start vanaf het curriculumjaar 2025-2026 met de concrete implementatie van het nieuwe profiel en de vier daarin uitgewerkte competenties in haar onderwijs. Bij het opstellen van het herijkte profiel hebben de opleidingen er aantoonbaar met elkaar voor gezorgd dat de competenties voor de bacheloropleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving aansluiten bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleidingen; in dezen de bacheloropleiding Vormgeving.

De opleiding denkt actief na over haar eigen profilering/inkleuring en wat voor soort makers zij wil opleiden: veelzijdige, verantwoordelijke en kundige ontwerpers, die betekenisvol werk creëren in verbinding met de omgeving.

De opleiding heeft regelmatig contact met (internationale) vakgenoten en een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De tien afstudeerrichtingen van de opleiding bieden een aantoonbaar op de beroepspraktijk gericht programma dat wordt verzorgd door een enthousiast en nauw bij de studenten betrokken team van docenten. Het docententeam is zeer divers. De docenten beschikken met elkaar over een brede inhoudelijke expertise; passend bij de tien afstudeerrichtingen. Een groot aantal docenten heeft een kleine aanstelling als docent en staat daarnaast met één been in de beroepspraktijk. Dat is waardevol. De opleiding besteedt voldoende aandacht aan professionalisering. De studenten zijn heel tevreden over hun docenten en over de werkplaatsmedewerkers.

De afstudeerrichtingen van de opleiding hebben in competentiematrices aangegeven hoe elk van de modules gedurende de leerjaren bijdraagt aan de ontwikkeling van de competenties/leeruitkomsten³.

Het auditteam is van mening dat het programma aantoonbaar student-centred is. Er is voor studenten veel ruimte om zich te verdiepen en te verbreden en zich persoonlijk te profileren en de maker/ontwerper te worden die ze willen zijn.

Het curriculum kent meerdere momenten waarbij studenten direct met het werkveld in aanraking komen, o.a. via projecten, opdrachten, stages, georganiseerde ontmoetingen met de beroepspraktijk/excursies. Studenten oefenen vaardigheden en leren te werken met oude en nieuwe technieken, media en materialen, maar ze leren ook te experimenteren en op zoek te gaan naar varianten.

² AVM is met ingang van september 2025 als afstudeerrichting Film gaan heten

³ De afstudeerrichting DCI werkt met leeruitkomsten in plaats van competenties

In het curriculum van elke afstudeerrichting is veel aandacht voor onderzoek en de docenten stimuleren de studenten continu in het aannemen van een onderzoekende houding. De opleiding heeft (in het curriculum) aandacht voor internationale aspecten, culturele diversiteit en diversiteit in gender en inclusie, zowel onder de studenten als docenten. De opleiding is zich bewust van het Westerse, neoliberale en koloniale perspectief van waaruit zeer lange tijd kunst is gemaakt en docenten proberen studenten 'los te trekken' uit de westerse traditie, waarin de meesten zijn opgegroeid. Duurzaamheid en ondernemerschap zijn aspecten die meer aandacht mogen krijgen; zij het dat ondernemerschap al wel is ingebed in de meeste afstudeerrichtingen, maar door studenten niet altijd wordt herkend. Ook de aandacht voor AI in het onderwijs mag nog verder worden uitgewerkt. Niet elke academie en afstudeerrichting werkt op dezelfde manier aan duurzaamheid, ondernemerschap en AI. De opleiding hanteert een zorgvuldige toelatingsprocedure. Ze kent een adequaat systeem van studentbegeleiding en heeft oog voor studeerbaarheid en studielast en een veilige studie- en werkomgeving. De opleidingsspecifieke voorzieningen – waaronder de eigen werkruimtes en de goed geutilleerde werkplaatsen - ondersteunen het leerproces goed.

Het auditteam komt op basis van bovenstaande bevindingen tot het oordeel 'voldoet'. De genoemde aandachtspunten staan dit positieve oordeel geenszins in de weg.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding hanteert een duidelijk systeem van toetsen en beoordelen. Zij toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier aan de hand van verschillende passende toetsvormen of de student de beoogde competenties/leeruitkomsten realiseert. Het is voor de studenten duidelijk waarop zij worden beoordeeld.

Er is binnen de opleiding veel tijd en aandacht voor formatieve toetsing/formatief handelen; al dan niet georganiseerd in tussentijdse presentaties, peergroup-sessies of bijeenkomsten met externe partijen. De kwaliteit van de (schriftelijke) feedback behoeft blijvende aandacht, zodat de studenten helder hebben wat voor hen een volgende stap in hun ontwikkelproces kan/moet zijn.

Het auditteam is positief over het feit dat de opleiding veel werkt met commissiebeoordelingen om aan de hand van het zogenoemde 'meerogenprincipe' de intersubjectiviteit van het toetsen en beoordelen te borgen. Ook de deelname van externe deskundigen aan de beoordelingscommissie als adviserend lid is een sterk element, waardoor ook de stem van het werkveld wordt gehoord over de kwaliteit van het gepresenteerde werk van de studenten en hoe zij zich positioneren in de beroepspraktijk.

Er een stevige examencommissie die haar kwaliteitsborgende rol goed oppakt. De leden van de drie kamers zijn goed in gesprek met elkaar en voeren een duidelijke agenda.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de basis-kwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties/leerresultaten op het niveau van een startbekwaam ontwerper/maker op bachelor-niveau hebben ontwikkeld. De afstudeerwerken lieten een brede variëteit van onderzoek en ontwerpen en maken zien; passend bij de vrijheid die de opleiding hen daarin heeft geboden. De kwaliteit van de bestudeerde eindwerken beoordeelde het auditteam als voldoende tot goed.

Dit positieve oordeel over het niveau van de afstudeerders wordt beaamd door het werkveld. De afgestudeerden zijn nieuwsgierig, nemen het initiatief en pakken de vrijheid om te doen, durven het experiment aan en zijn niet bang om voor 'hun werk te staan'. Velen hebben een goed kompas voor wat nodig is en ontwikkelen daarvoor uiteenlopende werk. Alumni zijn eveneens heel tevreden over wat de opleiding hen heeft gebracht. Ze zijn als zelfstandige aan de slag gegaan en/of werken bij een ontwerp bureau of bedrijf. Sommige alumni studeren nog

door aan een master. Sommigen worden gevraagd om gastlessen te verzorgen. Ook worden HKU-afgestudeerden regelmatig genomineerd voor prijzen.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding zeker 'voldoet' aan de vereisten van standaard 4.

Standaard 5. Voorzieningen

Met de huisvesting en materiele voorzieningen zorgt HKU/de opleiding er goed voor dat studenten de beoogde leerresultaten kunnen ontwikkelen. De opleiding beschikt over een rijk en gevarieerd aanbod aan werkplaatsen op de eigen locaties, waar studenten kunnen maken, experimenteren en leren door te doen. Daarnaast kunnen alle studenten gebruik maken van voorzieningen en werkplaatsen op de andere locaties van de HKU-Stadscampus. De ICT- en bibliotheekvoorzieningen en de mogelijkheid tot lenen van apparatuur ondersteunen het leerproces.

Het auditteam is op grond van bovenstaande positieve bevindingen van oordeel dat de opleiding overtuigend voldoet aan standaard 5.

Standaard 6. Kwaliteitszorg

De opleiding is duidelijk gericht op de eigen kwaliteit en ontwikkeling en zich goed bewust van de eigen verbeterpunten. De opleiding borgt de kwaliteit zowel via het formele kwaliteitszorgsysteem in een PDCA-cyclus als via informele gesprekken in de zogenoemde wandelgangen. Studenten, docenten, werkveld, alumni, examencommissie zijn nauw betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. Daar waar nodig en/of gewenst treft de opleiding verbetermaatregelen. Het auditteam las en hoorde daarvan voorbeelden, zoals het aanbrenge van meer variatie in didactiek en feedback bij HKU Media, het onder de loep nemen van programmaonderdelen die bachelor breed worden aangeboden bij HKU Design, het onderzoeken hoe de assessments (de toetsvormen) nog beter de ontwikkeling van studenten kunnen voeden bij de afstudeerrichting Design for Change and Innovation.

Het auditteam komt grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 6.

Eindoordeel:

De opleiding heeft in een voortdurende constructieve dialoog haar curriculum en haar onderwijscultuur ontwikkeld en ervoor gezorgd dat beide in lijn liggen met maatschappelijke ontwikkelingen. Het auditteam vindt het indrukwekkend om te zien hoe de gemaakte keuzes, o.a. de invoeging van DCI als tiende afstudeerrichting in de opleiding en het nieuwe competentieprofiel vrijwel probleemloos geland lijken te zijn.

Het auditteam trof zeer tevreden studenten, docenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld.

Het auditteam beoordeelt alle standaarden met een 'voldoet' en komt derhalve tot het eindoordeel 'positief'. Het adviseert de NVAO de accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Vormgeving van HKU te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter en secretaris op 22 januari 2026.

3. INLEIDING

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht - HKU

HKU is één van de grootste Kunsthogescholen van Europa. De in totaal 4.400 studenten kiezen uit een rijk palet van meer dan 50 afstudeerrichtingen op het niveau van een associate degree, bachelor of master. HKU heeft een rijkdom aan disciplines, zoals vormgeving, theater, muziek, beeldende kunst, games, kunst en economie, design en media, en een breed opleidingsaanbod op het gebied van kunsteducatie. HKU heeft al haar opleidingen ondergebracht in negen academies, voorheen *schools*⁴ geheten

De bacheloropleiding Vormgeving is georganiseerd in drie academies: HKU Media, HKU Design en HKU Creative Transformation. De drie academies hebben een verschillende achtergrond en verschillende vormen van werken. Elke academie heeft een eigen directeur.

Naast de bacheloropleiding Vormgeving bieden de academies HKU Design en Creative Transformation onderwijs op masterniveau en sinds 2018 verzorgen de academies HKU Design en HKU Media ook een opleiding op associate degree niveau.

Verder werken de drie academies binnen HKU in meer of mindere mate samen met de zes andere academies en met de vier lectoraten i) Critical Creative Pedagogies, ii) Grensverleggende Artistieke Praktijken, iii) (Dis)Connected Technology & Creativity, iv) Waarde(n)vol Ondernemen in en door de kunsten.

HKU heeft als missie 'met het kunstonderwijs en praktijkgericht onderzoek de beste voorbereiding van de student op een loopbaan als professioneel maker te creëren met impact op mens en samenleving'. Het motto van de nieuwe meerjarenstrategie van HKU is 'Om de kunst'.

Bachelor Vormgeving

De opleiding Vormgeving omvat tien afstudeerrichtingen:

- Fashion Design, Product Design, Spatial Design (Academie HKU Design)
- Animation, Photography, Audiovisual Media⁵, Graphic Design, Illustration, Image and Media Technology (Academie HKU Media)
- Design for Change and Innovation (Academie HKU Creative Transformation). Deze afstudeerrichting valt sinds september 2023 onder de opleiding Vormgeving⁶.

De tien afstudeerrichtingen gaan allemaal uit van dezelfde competenties/leerresultaten en hebben deze nader uitgewerkt in leerdoelen passend bij de eigen invalshoek:

- interactie en sociale impact: HKU Creative Transformation
- materiaal, ruimte, lichaam en werking: HKU Design
- verhalende media: HKU Media.

De programma's van de tien afstudeerrichtingen kennen een vergelijkbare praktijkgerichtheid, vergelijkbare pedagogisch/didactische principes en een vergelijkbare opbouw die oploopt in moeilijkheidsgraad: van verkennen en verdiepen in jaar 1 en jaar 2, naar positioneren en profileren in jaar 3 en 4.

Inhoudelijk variëren de programma's van de verschillende afstudeerrichtingen passend bij de benadering van ontwerpen die in de academie centraal staat en gangbaar is in de betreffende praktijken. De academies leggen andere accenten op aspecten van het ontwerperschap en daarbinnen wordt indien nodig gevarieerd per afstudeerrichting. Elk van de afstudeerrichtingen biedt een breed scala aan oefeningen met kennis en vaardigheden waarmee studenten zich kunnen positioneren.

Studenten starten in een domein waar hun eerste interesse of affiniteit ligt en doen hun eerste kennis en vaardigheden van die interessegebieden op in een van de academies. De opleiding

⁴ HKU is per september 2025 overgegaan tot het gebruik van het woord academies in plaats van *schools*

⁵ AVM is met ingang van september 2025 als afstudeerrichting Film gaan heten

⁶ Voor deze tijd was het een afstudeerrichting onder de hbo-bacheloropleiding Creative Media and Game-Technologies (CMGT) die wordt aangeboden binnen de huidige academie HKU Games.

faciliteert evenwel studenten die tijdens hun studie een andere keuze willen maken en binnen een academie of tussen academies willen switchen.

De opleiding Vormgeving wordt in een voltijdvariant aangeboden. Jaarlijks studeren er gemiddeld rond de 1350 studenten in een van de tien studierichtingen.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2019)

Het auditteam dat in 2019 de audit uitvoerde, was van oordeel dat de opleiding voldeed aan alle standaarden. Het gaf de opleiding nog een aantal aanbevelingen mee waar de opleiding mee aan de slag is gegaan.

- Ga voortvarend verder door op het reeds ingeslagen pad. Het is belangrijk dat het voor alle betrokkenen – studenten, docenten en werkveld – helder is waar de opleiding Vormgeving precies voor staat, wat voor maker zij wil opleiden en wat zij de studenten daarin wil en kan bieden.
- Bereid het internationale netwerk van de opleiding stapsgewijs verder uit en ga bijvoorbeeld samen met internationale partners projecten organiseren. Kijk daarbij allereerst welke instituten en/of werkvelden passend zijn bij de eigen ambities.
- Zet meer in op interdisciplinariteit en laat de verschillende afstudeerrichtingen leren van elkaars best practices.
- Houd continu oog voor de begeleidingsbehoefte van de studenten en communiceer duidelijk met hen over de (on)mogelijkheden.
- Start zo snel mogelijk met het ontwikkelen van passend begrippenkader bij onderzoek en het vastleggen van de zich bij de opleiding voortdurend verder ontwikkelende collectie van onderzoeksactiviteiten en -werkwijzen gekoppeld aan maakprocessen, zodat studenten én docenten meer handvatten krijgen.
- Ga door met het optimaliseren van de kalibratie over het proces van oordeels- en besluitvorming bij de eindtoetsen en het hanteren van een norm en navolgbaarheid daarvan bij de beoordeling van de eindwerken/afstudeerprojecten.

In onderstaande rapportage beschrijft het auditteam zijn bevindingen met betrekking tot de door de opleiding getroffen verbetermaatregelen naar aanleiding van bovenstaande aanbevelingen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd dat de academies HKU Media, HKU Design en HKU Creative Transformation werken vanuit het beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving (2014).

In het najaar van 2025 is een nieuw beroeps- en opleidingsprofiel verschenen. Vanuit het overleg Beeldende Kunst van de Vereniging Hogescholen (OBK) waarin ook de opleiding van HKU actief participeert, is gewerkt aan een herijking van het profiel uit 2014. Dit is gebeurd in samenspraak met vertegenwoordigers uit het werkveld en uit het onderwijs. De landelijke eindkwalificaties uit 2014 zijn daarbij herordend van zeven naar vier competenties en anders betiteld en in hun toelichting anders omschreven. Er zijn geen nieuwe eindkwalificaties bijgekomen.

Bij het opstellen is aangesloten op het Europese raamwerk dat is vastgelegd in het European Qualification Framework (EQF) en de uitwerking daarvan in het Nederlandse kwalificatieraamwerk (NLQF). Daarmee hebben de opleidingen er aantoonbaar met elkaar voor gezorgd dat de competenties voor de bacheloropleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving aansluiten bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleidingen; in dezen de bacheloropleiding Vormgeving.

Competenties 2024	Competenties 2025
creërend vermogen	artistiek creëren werkproces in gang zetten, werkwijzen ontwikkelen, werk maken, onderzoeken, experimenteren, denken, werken met technieken/materialen, technologie, blijvend ontwikkelen
reflectief vermogen	onderzoeken en reflecteren kritisch maken en nadenken, vanuit meerdere perspectieven redeneren, onderzoeken, keuzes maken en argumenteren, inhoudelijke verdieping, bronnen, aansluiten en bijdragen discours, ontwikkeling kunstenaars/ontwerperschap
omgevingsgerichtheid	verbinden met de omgeving positioneren en actieve rol innemen, onderdeel van een groter (eco) systeem, systemisch denken, reflecteren op positie in samenleving, onderzoeken, samenwerken, laten inspireren, deelnemen in de omgeving, alternatieve zienswijzen ontwikkelen.
vermogen tot samenwerken	
communicatief vermogen	
organiserend vermogen	werken in een praktijk

communicatief vermogen	organiseren, communiceren, netwerken, ondernemen, onderzoeken, ontwikkeling nieuwe praktijken.
vermogen tot samenwerken	
vermogen tot groei en vernieuwing	<i>dit is in alle vier bovenstaande competentiebeschrijvingen terug te vinden</i>

De opleiding Vormgeving van HKU meldde dat zij zich kan vinden in de herziening, die inhoudelijk goed aansluit bij haar eigen profiel en de inhoud van de bestaande programma's.

De opleiding start vanaf het curriculumjaar 2025-2026 met de concrete implementatie van het nieuwe profiel in de organisatie en in de OER en met de communicatie daarover met docenten en studenten. Uit het gesprek met de docenten, blijkt dat zij zich herkennen in de vier competenties. De volgende stap die de opleiding wil nemen, is het curriculum kritisch bekijken. De insteek van de opleiding is om vanaf het curriculumjaar 2026-2027 in alle leerjaren te werken met de vier nieuwe competenties.

Profilering/ eigen inkleuring

De opleiding Vormgeving van HKU bevindt zich nadrukkelijk in het artistiek beeldende domein. De focus van de opleiding ligt op de ontwikkeling van veelzijdige, verantwoordelijke en kundige ontwerpers, die betekenisvol werk creëren in verbinding met de omgeving.

De opleiding stimuleert de studenten o.a. tot out-of-the-box denken, experimenteren, onderzoekend ontwerpen en reflecteren. De opleiding stelt dat de toepassingsmogelijkheden eerder op het gebied van research & development liggen dan in de louter productionele sfeer. Dat heeft het auditteam teruggezien en gehoord. Het proces van het maken/ontwerpen krijgt veel aandacht.

Zoals al in de inleiding is beschreven, werkt de opleiding vanuit de HKU-missie 'met het kunstonderwijs en praktijkgericht onderzoek creëert HKU de beste voorbereiding van de student op een loopbaan als professioneel maker met impact op mens en samenleving'. Het motto van de nieuwe meerjarenstrategie van HKU is 'Om de kunst'.

De opleiding onderscheidt zich van brede hbo-bacheloropleidingen in Nederland waarin begrippen als vormgeving, design of design-thinking voorkomen, doordat zij werkt vanuit de kunsten binnen een kunsthogeschool. Daarnaast benadrukt de opleiding Vormgeving van HKU om niet 'kunst om de kunst' (l'art-pour-l'art) te (laten) maken, maar de studenten een eigen positionering in ontwerperschap te laten ontwikkelen in relatie tot de omgeving waarin wordt gewerkt. Artisticeit wordt daarbij opgevat als een persoonlijke manier van werken en denken in een context en deze zichtbaar en manifest maken.

De tien afstudeerrichtingen gaan aantoonbaar uit van dezelfde competentieset, maar elk van de drie academies heeft een eigen invalshoek. De opleiding streeft ernaar de studenten hiermee houvast te geven zodat ze zich goed kunnen oriënteren op hun rol als ontwerper en op een (toekomstige) werkpraktijk. Daarin kunnen ze zowel specialistische rollen vervullen als een brede, interdisciplinaire rol.

De clustering die HKU heeft aangebracht richt zich op:

- interactie en sociale impact: HKU Creative Transformation
- materiaal, ruimte, lichaam en werking: HKU Design
- verhalende media: HKU Media.

Elke afstudeerrichting heeft vervolgens de competenties nader uitgewerkt in eigen leerdoelen en vereiste kennis en vaardigheden passend bij de afstudeerrichting en het werk dat de student ontwerpt/maakt.

Onderzoek

Het auditteam constateert dat het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het doen van praktijkonderzoek veel aandacht krijgt. Er zijn op dit terrein ook duidelijk vervolgstappen gezet sinds de vorige audit. Zoals al hierboven is beschreven liggen de toepassingsmogelijkheden binnen de opleiding eerder op het gebied van research & development dan in de louter productionele sfeer. In de 'oude' competentieset werd onderzoek niet apart genoemd. In de set

was onderzoek wel terug te zien bij creërend en reflectief vermogen. In het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel is een van de vier competenties 'onderzoeken en reflecteren'. Uit de documentatie en in de gesprekken blijkt dat alle tien de afstudeerrichtingen de ontwikkeling van onderzoekend ontwerperschap vanuit een makende houding benadrukken. Uit evaluaties en gesprekken blijkt ook, dat het onderzoekend ontwerpen als kwaliteit van alumni in de praktijk wenselijk is en zeer wordt gewaardeerd.

Internationale/interculturele dimensie

Het auditteam constateert dat er binnen de opleiding volop aandacht is voor het opleiden van studenten voor een internationaal en intercultureel werkveld; een werkveld dat zich dus verder uitstrekt dan de landsgrenzen. Zo maken internationale samenwerkingsprojecten deel uit van de onderwijsprogramma's, kent de opleiding exchangestudenten en gaan eigen studenten voor studie en/of stage naar het buitenland. De opleiding neemt actief deel aan activiteiten vanuit ELIA, the European League of Institutes of the Arts. De docenten die zelf internationaal actief zijn, een internationaal netwerk hebben, internationale conferenties en tentoonstellingen bezoeken, signaleren actuele ontwikkelingen die zij meenemen in hun onderwijs. De opleiding laat weten dat het internationale zich ook steeds explicieter laat zien in een intercultureel en meerstemmig perspectief van waaruit beeld en beeldtaal, beeldvorming, werking en verbeelding benaderd wordt. Docenten en studenten vragen nadrukkelijker om een cultureel divers en inclusiever programma-aanbod (zie verder standaard 2).

Afstemming met het werkveld en vakgenoten

De opleiding heeft regelmatig contact met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld over de verwachtingen en actuele eisen met betrekking tot de studenten. De drie academies participeren actief in het landelijk overleg Beeldende Kunsten (OBK) en stemmen ook - zoals al hierboven is vermeld - af met internationale vakgenoten binnen ELIA. De opleiding zorgt er op meerdere manieren voor dat de stem van het werkveld en de beroepspraktijk over de opzet en inhoud en de kwaliteit hiervan aan bod komt. Ze houdt regelmatig zogenoemde meet-ups met externe relaties en alumni. De opleiding werkt met praktijkvrienden (HKU Design) en werkveldadviescommissies (HKU Media en HKU Creative Transformation), een klankbordgroep van externen die regelmatig betrokken worden bij teambijeenkomsten, als extern deskundigen bij beoordelingen, of als adviseurs in het onderwijs. Ook organiseert de opleiding met werkveldafgevaardigden ontmoetingen over onderwerpen die zich voordoen in ontwerp praktijken en die voor het onderwijs relevant zijn. Daarnaast hebben docenten veelal een eigen beroepspraktijk en daardoor goed zicht op de wensen en verwachtingen vanuit het werkveld. Ook vraagt de opleiding de vele gastdocenten die zij inzet, naar actuele ontwikkelingen en eisen vanuit het werkveld.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding baseert zich aantoonbaar op het beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving (2014) dat in samenspraak met de betrokken hogescholen, het OBK en het werkveld tot stand is gekomen en op de zeven daarin uitgewerkte competenties. De opleiding participeert actief in het overleg over de herijking van dit profiel uit 2014 en start vanaf het curriculumjaar 2025-2026 met de concrete implementatie van het nieuwe profiel en de vier daarin uitgewerkte competenties in haar onderwijs. Het herijkte profiel en de competenties sluiten aan bij de actuele eisen vanuit het beroepenveld en het vakgebied. De opleiding denkt actief na over haar eigen profilering/inkleuring en wat voor soort makers zij wil opleiden.

De opleiding heeft regelmatig contact met (internationale) vakgenoten en een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De omvang van het personeelsbestand is toereikend. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Het personeelsbeleid draagt ertoe bij dat docenten in staat zijn in die taal te doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Programma

▪ *Opzet en inhoud curricula en koppeling leerresultaten en curricula*

De afstudeerrichtingen van de opleiding hebben in competentiematrices aangegeven hoe elk van de modules gedurende de leerjaren bijdraagt aan de ontwikkeling van de competenties/leeruitkomsten. Het auditteam heeft kennisgenomen van de modulebeschrijvingen van de afstudeerrichtingen en gezien dat daarin de doelen en de beoordelingscriteria duidelijk zijn uitgewerkt. De doelen lopen gedurende de vier studie jaren op in moeilijkheidsgraad: van verkennen en verdiepen in jaar 1 en jaar 2, naar positioneren en profileren in jaar 3 en 4. De afstudeerrichting DCI kijkt hier vanaf en heeft de leeruitkomsten uitgewerkt per leerjaar zoals dat gebruikelijk was bij de bacheloropleiding Creative Media and Game Technologies (CMGT) waar de afstudeerrichting tot september 2023 onder viel.

Met de implementatie van de vier nieuwe competenties uit het herziene beroepsprofiel 2025 zullen de modules van de 10 afstudeerrichtingen volgens een zelfde aanpak worden uitgewerkt.

▪ *Didactische uitgangspunten*

Het onderwijs binnen de opleiding is ontwikkelingsgericht en er is veel ruimte voor het volgen van een eigen leerroute en invulling. Studenten volgen merendeels een en hetzelfde programma van activiteiten, maar maken inhoudelijk eigen keuzes. De opleiding laat verschillen tussen studenten toe waar het gaat om verschijningsvorm van hun werk en werkwijze en van hun rol in de praktijk. Studenten geven daarmee zelf inhoud aan de ontwikkeling van hun makers- en ontwerperschap. De docenten begeleiden de studenten hierin. Deze begeleiding neemt geleidelijk af en de zelfsturing van studenten neemt geleidelijk toe.

▪ *Beroepsgerichtheid, stage en projecten*

Het auditteam constateert dat de opleiding sterk gericht is op de beroepspraktijk.

Het curriculum kent meerdere momenten waarbij studenten direct met het werkveld in aanraking komen. De studenten gaan in gesprek met externen bij werkveld meet-ups, bij de vele presentaties of bij beoordelingen. Ze ontmoeten alumni en externe partijen in opdrachten ('Eigen project' en 'Cosmos' bij Design, 'Mediaproject' bij Media), in projecten en in lessen waarin positionering centraal staat ('Praktijken' bij Design of 'Positionering en Ontwikkeling' bij Media). Bij DCI werken studenten vanaf jaar twee samen met vele stakeholders in verschillende contexten; een setting die sterk overeenkomt met de beroepspraktijk.

In het keuzeaanbod kunnen studenten ook kiezen voor seminars met een opdrachtgever of een zogenoemde 'praktijkkwestie' en minoren die een praktijkcomponent hebben. Alle studenten doen één semester (20 weken) ervaring op in de beroepspraktijk tijdens de stageperiode (CT) of Expeditie⁷ (Design en Media) in stageverlenende bureaus, studio's, bedrijven en organisaties.

Daarnaast oefenen studenten vaardigheden en leren ze te werken met oude en nieuwe technieken, media en materialen, maar ze leren ook te experimenteren en op zoek te gaan naar varianten: wat is de essentie van een techniek, kan de werking ervan ook op een andere manier bewerkstelligd worden, omdat de bestaande werkwijze te kostbaar, te vervuilend, te exclusief is of omdat de ontstaansgeschiedenis te discutabel is. Een mooi voorbeeld hiervan zag het auditteam tijdens de rondleiding, waar studenten bezig waren met het ontwikkelen van materiaal uit mycelium. Andere voorbeelden hoorde het auditteam van de student fotografie die vertelde over 'groener' fotograferen en de student Fashion die vertelde dat er tijdens de lessen gesproken wordt over de vervuilende factor van mode.

Het auditteam constateert dat duurzaamheid weliswaar op de agenda staat en dat er aandacht is voor circulariteit en duurzaam gedrag, maar dit mag nog prominenter. Het is belangrijk dat dit aspect in alle 10 de afstudeerrichtingen in het curriculum opgenomen wordt. Het lijkt nu vooral verbonden aan persoonlijke invalshoeken van docenten van een afstudeerrichting en van werkplaatsmedewerkers. Het auditteam zou het goed vinden als de opleiding op dit terrein 'regels' opstelt. Het heeft vernomen dat meer aandacht besteden aan duurzaamheid al wel op de agenda van de werkplaatsen (zie paragraaf opleidingsspecifieke voorzieningen) is gezet.

De studenten die het auditteam sprak, vertelden dat ze zich 'klaar' voelen voor het werkveld. De alumni beaamden dit. Vooral in de stage/Expeditie leren ze veel. Er is binnen de opleiding veel aandacht voor thema's als 'hoe ontwikkel je jezelf' en 'wie ben jij als maker'. Dat vonden de studenten waardevol. Wel wensten ze meer aandacht voor ondernemerschap. Dit verschilde overigens per afstudeerrichting daar ondernemerschap soms via een keuzelab of op verzoek van studenten al is ingebed in het onderwijsaanbod. Ook heeft het auditteam vernomen dat HKU buiten het curriculum een mooi aanbod heeft op dit gebied in de vorm van HKU-X. HKU-X heeft op de locatie Ina Boudier Bakkerlaan (IBB) een eigen ruimte: een ondernemende leeromgeving voor HKU'ers - studenten en alumni - die verder willen met hun onderneming of afstudeerproject. In HKU-X doen deelnemers uit verschillende bachelorrichtingen mee aan workshops en activiteiten voor hun verdere ontwikkeling als creatief professional.

De studenten opperden dat ondernemerschap standaard een plek zou kunnen krijgen in het vak waarin 'positionering' centraal staat en dat in alle afstudeerrichtingen aan bod komt.

Tijdens de audit is ook aandacht besteed aan het gebruik van AI. Studenten vertelden dat het per afstudeerrichting nog verschilt of er in de lessen aandacht is voor het al dan niet en verstandig gebruik van AI. Zo kregen de studenten Fashion bijvoorbeeld tips om informatie via AI te vergaren en kregen studenten Fotografie een cursus over AI.

De studenten spraken de wens uit dat er HKU-breed aandacht voor komt. Er liggen kansen, aldus de studenten, en het is belangrijk dat alle studenten zich bewust worden van mogelijkheden – ook al verschilt de toepassing van AI per afstudeerrichting – en dat er regelgeving komt wanneer het wel of niet is toegestaan AI te gebruiken. Nu is het voor studenten nog niet duidelijk wat wel/niet mag.

De docenten vertelden desgevraagd dat de opleiding open staat voor het gebruik van AI en het artistieke gebruik ervan en het ontwikkelen van kritisch bewustzijn. Docenten worden in design-sessies 'geletterd' in gebruik van AI. Dat helpt hen dan weer om het te herkennen en er het goede gesprek over te voeren met studenten.

In 2025-2026 zal de opleiding de 'spelregels' verder uitwerken. HKU-breed is een projectgroep onder leiding van een lector hiermee bezig. Een beleidsstuk was ten tijde van de audit bijna gereed.

⁷ Bij HKU Design en HKU Media heeft de stage de naam 'Expeditie'.

- *Persoonlijke profileringsruimte van de student*

Zoals al uit bovenstaande blijkt, is er voor studenten veel ruimte om zich te verdiepen en te verbreden en zich persoonlijk te profileren.

In studiejaar 1 en 2 zijn er keuzemomenten in de vorm van labs waaraan alle eerste- en tweedejaars studenten Design en Media deelnemen en waarin het experiment en het werken met tools en technieken centraal staat. Studenten kiezen welke labs ze willen doen. Ook kunnen de studenten in deze studiejaren HKU-brede seminars volgen. In studiejaar 3 maken alle studenten de keuze voor een minor.

Studenten doen gedurende hun studie kennis en vaardigheden op die passen bij de afstudeer richting van hun keuze, maar de opleiding zorgt er ook voor dat zij kennismaken met andere richtingen en manieren van werken die daarin kenmerkend zijn. Studenten verruimen hiermee hun handelingsrepertoire en krijgen van de opleiding de ruimte voor een eigen ontwerpproces en eigen inkleuring. Het kan dus gebeuren, dat het eindwerk van een student niet meer herleidbaar is naar de afstudeerrichting waarin hij⁸ is gestart.

Het auditteam is van mening dat het programma aantoonbaar student-centred is. De studenten krijgen alle ruimte om die maker/ontwerper te worden die zij willen zijn.

- *Onderzoek*

Het auditteam constateert dat de opleiding volop aandacht besteedt aan onderzoek. Er is geen aparte onderzoeksgids, aldus de opleiding, maar in het curriculum van elke afstudeerrichting is veel aandacht voor onderzoek. Zo zijn er bijvoorbeeld lessen 'maakonderzoek', krijgen studenten les in beeldtheorie, zitten alle studenten samen in een 'Lab' en maken docenten en studenten deel uit van een community of practice. De docenten stimuleren de studenten continu in het aannemen van een onderzoekende houding en voeren daarover met de studenten het gesprek. Ze verkennen samen bestaande en nieuwe mogelijkheden om zienswijzen, invalshoeken en werkwijzen uit te proberen.

Daarnaast is de opleiding in gesprek met de (nieuwe) lectoraten over (visie op) onderzoek binnen de opleiding en wat onderzoek is/zou kunnen zijn.

Het auditteam vindt het interessant dat er ook aandacht is voor onderzoek vanuit een niet-westers perspectief (zie ook hieronder).

- *Internationale/interculturele dimensie*

Uit de documentatie en het gesprek tijdens de audit blijkt dat de aandacht voor internationale uitwisseling sinds de corona-epidemie weer steeds meer plaatsvindt. De opleiding heeft haar blik duidelijk weer naar buiten gericht en gezocht naar (meer) samenwerkingsverbanden. Hiermee heeft de opleiding aangetoond dat zij met de aanbeveling over de uitbreiding van samenwerkingsverbanden aan de slag is gegaan. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerkingsprojecten in het tweede jaar binnen HKU Design met Denemarken, Duitsland en Frankrijk waarin studenten bijvoorbeeld werken aan ecologische ontwerpkeuzes, maar ook in een internationaal project waarin virtueel samen-maken centraal staat. Contacten met Europese partners zijn uitgebreid op gebied van 'ecologisch ontwerpen van kunstonderwijs', mede door actieve deelname aan activiteiten vanuit ELIA.

HKU Media biedt een internationaal seminar Imagining Tomorrow dat jarenlang bij HKU werd georganiseerd en vanaf studiejaar 2024–2025 rondreist door Nederland, Frankrijk en India. Ook is HKU Media penvoerder van een internationaal onderzoeksproject Hydromedia. Bij Media zijn er voor studenten veel internationale opdrachtmogelijkheden, bijvoorbeeld bij Animatie. Om deze reden kiezen studenten Animatie soms voor het volgen van een minor Frans, zodat zij met opdrachtgevers het gesprek kunnen voeren en hun animatie in het Frans uit kunnen werken. Ook voor de studenten van andere afstudeerrichtingen zijn er keuzemogelijkheden voor internationale minoren.

⁸ Overall waar in dit rapport hij, zijn of hem staat kan ook zij, haar, die, hen, hun of diens gelezen worden

Naast de samenwerkingsverbanden richt de opleiding zich ook weer op in- en uitstroom van exchange studenten. Het aantal is de afgelopen jaren toegenomen. Zo waren er in het cursusjaar 2024-2025 ongeveer 35 uitgaande en 20 inkomende exchange studenten binnen de bacheloropleiding Vormgeving. Ook kiezen studenten van de drie academies regelmatig voor internationale stages. Het auditteam hoorde daarvan voorbeelden van de studenten die het sprak. De docenten stimuleren dat ook. De afstudeerrichtingen kijken wel steeds kritisch welke partnerschappen waardevol zijn om te behouden en of er nieuwe partnerschappen aan toegevoegd kunnen/moeten worden.

Daarnaast besteedt de opleiding expliciet aandacht aan een intercultureel en meerstemmig perspectief vanwaaruit beeld en beeldtaal, beeldvorming, werking en verbeelding benaderd wordt. De opleiding is zich bewust van het Westerse, neoliberale, en koloniale perspectief vanwaaruit zeer lang tijd kunst is gemaakt. Docenten en studenten voeren hierover nu met elkaar het gesprek. De opleiding streeft naar een cultureel divers en inclusiever programma-aanbod door bijvoorbeeld andere bronnen en referentiematerialen te zoeken/aan te bieden en met de studenten andere perspectieven te bespreken en studenten 'los te trekken' uit de westerse traditie, waarin de meesten zijn opgegroeid. Het auditteam vindt het een sterk punt dat alle betrokkenen zo goed naar deze aspecten kijken. Het is het met de opleiding eens dat in dezen de aanwezigheid van (een groter aantal) studenten die niet uit de westerse traditie stammen en die kunnen meehelpen om deze aspecten in het curriculum in te bedden, waardevol voor de opleiding kan zijn.

- **Diversiteit en inclusie**

Het auditteam constateert dat er binnen de opleiding naast aandacht en ruimte voor culturele diversiteit ook veel aandacht is voor diversiteit in gender en voor inclusie. HKU werkt in dit verband aan integraal diversiteits- en inclusiebeleid. Er bestaan al enkele jaren aanvullende voorzieningen voor studenten die neurodivers zijn, zodat ook zij de studie succesvol kunnen doorlopen. De opleiding heeft studenten als ambassadeur aangesteld, die de opleiding helpen in het meedenken over passend onderwijs en een passende onderwijsomgeving en er zijn communities binnen HKU in het leven geroepen waar neurodiverse studenten elkaar kunnen ontmoeten. Dat vinden de studenten, die het auditteam sprak, waardevol. Wel gaven de studenten aan dat er nog meer vooraf geregeld mag zijn/worden, dat roosters bijvoorbeeld niet zo op het laatste moment bekend gemaakt moeten worden en dat duidelijke communicatie voor neurodiverse studenten essentieel is.

In dit verband is er ook voor gezorgd dat de docenten die in de toelatingscommissie zitten trainingen 'inclusief beoordelen' en 'unconscious bias' hebben gevolgd (zie ook paragraaf 'personeel'). Daarnaast heeft de opleiding de ambitie uitgesproken een om een grotere culturele diverse instroom te bereiken (zie paragraaf 'instroom').

- **Studiebegeleiding, studielast en studeerbaarheid**

De opleiding kent een adequaat systeem van studentbegeleiding. Naast de docenten die met elkaar de verantwoordelijkheid dragen om alle studenten tijdens de lessen te begeleiden/te coachen bij hun ontwikkeling en daarover ook regelmatig met elkaar af te stemmen, kent elke afstudeerrichting minimaal één tutor. De tutores maken individuele afspraken met de studenten over hun studievoortgang o.a. op basis van de studievoortgangsregistratie, maar spreken de studenten per blok ook één- of tweemaal tijdens klassikale momenten. Daarnaast bieden de tutores met elkaar aan alle eerste- en tweedejaars online voorlichting over studiemogelijkheden in jaar 3 en helpen hen wegwijs te worden in het digitale huis van HKU.

Studenten kunnen voor ondersteuning ook terecht bij het HKU-brede studentendecanaat, bij een van de vier vertrouwenspersonen binnen of de externe vertrouwenspersoon buiten HKU of kunnen een verwijzing krijgen naar anderen binnen of buiten HKU, bijvoorbeeld voor psychologische of andere hulpverlening.

De opleiding beoogt een inclusieve en veilige studie- en werkomgeving te bieden. Het auditteam constateert dat hiervoor binnen HKU veel aandacht is. Zo is er in 2022 een Gedragscode

opgesteld, die spelregels geeft in het kader van de wet gelijke behandeling en aangeeft welk integriteitsbeginsel HKU hanteert. In het kader van de Gedragscode hebben alle HKU-medewerkers, dus ook alle docenten van de opleiding Vormgeving, in 2023-2024 de training 'sociale veiligheid' gevolgd.

Op beide locaties is een Servicebalie ingericht waar studenten, docenten en medewerkers terecht kunnen met allerlei vragen over de studie, voor het reserveren van lokalen, lenen van materialen, inzien van tentamens, extra voorzieningen voor studenten met een beperking et cetera. Deze balie werkt vanuit het één-loketprincipe met één emailadres en één telefoonnummer. De opleiding zorgt voor een studeerbaar programma en heeft daar de afgelopen jaren veel in geïnvesteerd, o.a. door meer duidelijkheid te geven over de toetsing en door het geven van goede feedback aan de studenten. Daarmee weten ze al vanaf het begin van de studie wat er van hen wordt verwacht (zie ook standaard 3). Met de jaar- of klassenvertegenwoordigers is de duidelijkheid van de programma's van de afstudeerrichtingen en de studeerbaarheid ook regelmatig onderwerp van gesprek. De studenten laten in het studentenhoofdstuk weten dat de studielast qua programma goed te doen is. Soms zijn er pieken naar het einde van het semester toe wanneer ze uitwerkingen van meerdere opdrachten moeten opleveren.

▪ *Instroom en aansluiting*

Het auditteam constateert dat de opleiding een zorgvuldige toelatingsprocedure hanteert. Naast de wettelijke vereisten vraagt de opleiding van de kandidaten een beeld van gemaakt werk - af en niet-af - en/of een uit te voeren thuisopdracht. Ook voert de toelatingscommissie van elke afstudeerrichting een gesprek met de kandidaat. Het doel hiervan is een goed beeld te krijgen van de match tussen de aspirant-student en de afstudeerrichting en van zijn potentie om competenties voldoende te ontwikkelen. Jaarlijks zijn er meer dan 3000 aanmeldingen voor de toelatingsdagen. Daarvan neemt de opleiding gemiddeld ongeveer 17% aan, gespreid over de 10 afstudeerrichtingen.

Er zijn ook kandidaten die eerst een van de twee vooropleidingen volgden die HKU aanbiedt: i) de Brede Basisopleiding en ii) de Basisopleiding Media. Daarnaast zijn er jaarlijks een aantal doorstromers vanuit de tweejarige ontwerpopleiding op associate degree niveau van HKU: de Ad Design.

De opleiding liet weten dat zij het proces van toelaten onder de loep gaat nemen met het oog op een meer gedifferentieerde instroom en vanuit het perspectief van culturele diversiteit. Zo gaat ze o.a. meer voorlichting geven bij de HKU-vooropleidingen die etnisch een veel gemengdere populatie hebben dan de bacheloropleidingen van HKU. Zoals al eerder is vermeld, acht het auditteam de aanwezigheid van (een groter aantal) studenten die niet uit een westerse traditie komen waardevol voor de opleiding.

II. Personeel

Het auditteam constateert dat de tien afstudeerrichtingen van de opleiding worden verzorgd door een enthousiast en nauw bij de studenten betrokken team van docenten. In totaal zijn er meer dan 150 docenten betrokken bij de opleiding Vormgeving. Idealiter heeft elke academie een docententeam met 70% vaste contracten en 30% flexibele schil met gastdocenten. De meeste vaste aanstellingen zijn – mede vanwege de eigen praktijk van docenten - klein van omvang. Dat de docenten ook met een been in de beroepspraktijk staan, is waardevol, vinden de studenten. Dat is het auditteam volmondig met hen eens. Alleen studieleiders, tutoren, onderwijskundigen, directeurs en enkele docenten met onderzoekstaken hebben grotere aanstelling van 0,5 fte of meer.

Tijdens de audit is met het management en de docenten gesproken over het binden en het bij het onderwijs betrekken van docenten met een kleine aanstelling. De betrokkenen vertelden dat studieleiders zorgen voor kalibratiemomenten en onderwijskundigen bij de academies docenten waar nodig/gewenst ondersteunen/coachen. Daarnaast vinden er een- à tweemaal per jaar opleidingsbrede studiedagen plaats in HKU Media, zijn er binnen HKU Design viermaal per jaar zogenoemde Designsessies met alle betrokken docenten van de afstudeerrichting en is er

jaarlijks een HKU-studiedag waarin brede thema's aan bod komen. Ook ontmoeten en spreken de docenten elkaar bij de start van het cursusjaar en bij de Exposure van het eindwerk van de afstudeerders. Daarmee zorgt de opleiding er op een adequate wijze voor dat alle docenten in principe voldoende op de hoogte zijn van de opzet en inrichting van het onderwijs. Veranderingen aanbrengen in het curriculum en met elkaar en met de studenten hierover afstemmen, kost vanwege de kleine aanstellingen wel (meer) tijd, aldus de docenten. Een van de docenten opperde dat er nog wel vaker intervisiemomenten georganiseerd mogen worden.

Het auditteam constateert op basis van het overzicht van het personeel dat er een zeer divers docententeam met brede expertise aanwezig is; passend bij de 10 afstudeerrichtingen. Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit, blijkt dat de studenten heel tevreden zijn over hun docenten.

De opleiding laat weten dat zij niet alleen streeft naar een grotere differentiatie in de instroom van studenten, maar dat zij ook werkt aan de verbetering van de kwantitatieve etnische en culturele diversiteit bij het personeel. Dat doet zij bij de werving en selectie van docenten bij nieuwe vacatures en bij het inhuren van gastdocenten. Dit heeft al zichtbaar geleid tot meer etnische variatie; zij het dat het nog verschilt per afstudeerrichting.

De opleiding besteedt voldoende aandacht aan professionalisering. HKU voorziet in een breed professionaliseringsaanbod voor docenten. Alle docenten in vaste dienst hebben de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) en docenten die als examinator optreden bij beoordelingsmomenten hebben in ieder geval een certificaat Basis Kwalificatie Examinering (BKE).

Docenten die nog geen didactische aantekening hebben en/of beschikken over toetsdeskundigheid, volgen een scholingstraject via de afdeling Onderwijs, Onderzoek en Innovatie (OOI). Nieuwe docenten worden uitgenodigd voor intervisiebijeenkomsten onder begeleiding van een onderwijskundige van OOI.

Tijdens de jaarlijks studiedagen verdiepen de docenten zich in een inhoudelijk of pedagogisch-didactisch thema en wisselen ervaringen uit. Ook participeren docenten in onderzoeksactiviteiten in samenwerking met lectoraten.

Zoals al hiervoor is vermeld, hebben alle docenten de HKU-training 'sociale veiligheid' gevolgd. Voor de docenten die in de toelatingscommissie zitten zijn er trainingen 'inclusief beoordelen' en 'unconscious bias'.

Daarnaast faciliteert HKU/de opleiding studiemogelijkheden en onderzoeksactiviteiten buiten de deur.

Naast de docenten zijn er werkplaatsmedewerkers betrokken bij de opleiding. Zij vallen onder de directeur HKU Werkplaatsen en zijn beschikbaar voor alle studenten van heel HKU. De werkplaatsmedewerkers zijn expert op hun vakgebied en dragen hun kennis van het materiaal en het gereedschap over op de studenten en begeleiden en adviseren hen bij het ontwerpen.

Ten tijde van de audit beschikte de HKU over 25,9 fte binnen de werkplaatsen op de locaties Oudenoord en IBB (en de Pastoe Fabriek⁹). Het aantal fte is sinds de vorige audit in 2018 fors toegenomen (11 fte structurele formatie meer). Dat vindt het auditteam een sterk punt. De studenten zijn heel tevreden over de werkplaatsmedewerkers.

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

HKU biedt de opleiding Vormgeving aan op drie verschillende locaties in Utrecht. HKU Design is gevestigd op de locatie Ina Boudier Bakkerlaan (IBB-laan). HKU-Media is gevestigd op de locatie Oudenoord. HKU Creative Transformation is tijdelijk gehuisvest aan het Jaarbeursplein en zal vanaf september 2026 eveneens op de IBB-laan gestationeerd zijn.

HKU heeft ervoor gekozen per academie werkruimten te faciliteren waar studenten kunnen werken, waar werk kan blijven liggen en waar ze elkaar kunnen vinden. Daar vinden vaak ook werkbesprekingen en begeleidingsgesprekken met de docenten plaats. HKU Design heeft hier-

⁹ Op de locatie Pastoe Fabriek zijn de bacheloropleiding Fine Art en de masteropleiding Fine Art and Design/afstudeerrichting Scenography gehuisvest.

voor op de locatie IBB-laan studio's en ateliers ingericht. Voor de verschillende afstudeerrichtingen van HKU Media zijn op de locatie Oudenoord een aantal zeer specifieke voorzieningen aanwezig.

De studenten hebben op de locaties IBB-laan en Oudenoord de beschikking over goed geoutilleerde werkplaatsen voor o.a. hout, metaal, texspace (gericht op textiele maakvormen), makerspace, blackbox, doka, foto-filmstudio's, editsuites, analoge- en digitale print- en drukwerkplaatsen. Daarnaast kunnen studenten in een onderzoeksomgeving de mogelijkheden verkennen die virtual reality en augmented reality bieden aan ontwerpers.

Veel van de design- en medialabs waaraan studenten in het onderwijsprogramma deelnemen (zie hierboven), worden in samenwerking met een werkplaatsmedewerker aangeboden.

Bij de afstudeerrichting Grafisch worden het eerste semester van studiejaar 1 alle lessen in de werkplaats gegeven.

De werkplaatsen zijn ook de plek waar 'makers-onderzoek' plaatsvindt.

Werkplaatsen op de andere locaties staan eveneens open voor de studenten van de opleiding Vormgeving. (Zie over de voorzieningen ook standaard 5.)

Weging en Oordeel: voldoet

De tien afstudeerrichtingen van de opleiding bieden een aantoonbaar op de beroepspraktijk gericht programma dat wordt verzorgd door een enthousiast en nauw bij de studenten betrokken team van docenten. Het docententeam is zeer divers en beschikt over een brede inhoudelijke expertise; passend bij de tien afstudeerrichtingen. Het is waardevol dat veel docenten met één been in de beroepspraktijk staan. De opleiding besteedt voldoende aandacht aan professionalisering. De studenten zijn heel tevreden over hun docenten en over de werkplaatsmedewerkers.

In de competentiematrices is te zien hoe elk van de modules bijdraagt aan de ontwikkeling van de competenties/leeruitkomsten.

Het curriculum kent meerdere momenten waarbij studenten direct met het werkveld in aanraking komen. Studenten oefenen vaardigheden en leren te werken met oude en nieuwe technieken, media en materialen, maar ze leren ook te experimenteren en op zoek te gaan naar varianten. Het programma is aantoonbaar student-centred.

Er is veel aandacht voor onderzoek binnen elke afstudeerrichting en de docenten stimuleren de studenten continu in het aannemen van een onderzoekende houding.

De opleiding heeft (in het curriculum) aandacht voor internationale aspecten, culturele diversiteit en diversiteit in gender en inclusie, zowel onder de studenten als docenten. De opleiding is zich bewust van het Westerse, neoliberale en koloniale perspectief en docenten proberen studenten 'los te trekken' uit de westerse traditie.

Duurzaamheid en ondernemerschap zijn aspecten die meer aandacht mogen krijgen; zij het dat ondernemerschap al wel is ingebed in de meeste afstudeerrichtingen, maar door studenten niet altijd wordt herkend. Ook de aandacht voor AI in het onderwijs mag nog verder worden uitgewerkt. Niet elke richting of academie werkt op eenzelfde manier met duurzaamheid, ondernemerschap en AI.

De opleiding hanteert een zorgvuldige toelatingsprocedure. Ze kent een adequaat systeem van studentbegeleiding en heeft oog voor studeerbaarheid en studielast en een veilige studie- en werkomgeving.

De opleidingsspecifieke voorzieningen – waaronder de eigen werkruimtes en de goed geoutilleerde werkplaatsen - ondersteunen het leerproces goed.

Het auditteam komt op basis van bovenstaande bevindingen tot het oordeel 'voldoet'. De genoemde aandachtspunten staan dit positieve oordeel geenszins in de weg.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding haar visie op het toetsen en beoordelen en het systeem van toetsen en beoordelen duidelijk heeft beschreven in het Toetsplan HKU Media 2024-2027, het Toetsplan Bachelor Design 2024-2025 en het Toetsplan HKU Creative Transformation jaar 24-25. Deze toetsplannen zijn afgeleid van het HKU-Toetskader (2019).

Uit de toetsplannen blijkt dat de afstudeerrichtingen werken met een gevarieerde set toetsvormen, zoals reflectieverslag, presentatie, essay, praktijktoets, integrale ontwerp opdracht, project, stageverslag, schouw, peer assessment, selfassessment. Welke toetsvormen elke afstudeerrichting inzet verschilt. Het auditteam constateert dat de toetsvormen passend zijn en toegespitst op de leerdoelen van de specifieke afstudeerrichting¹⁰. Er wordt vanuit meerdere perspectieven en op verschillende manieren nagegaan of de student de beoogde leerresultaten heeft bereikt.

Er is binnen de opleiding veel tijd en aandacht voor formatieve toetsing/formatief handelen; al dan niet georganiseerd in tussentijdse presentaties, peergroup-sessies of bijeenkomsten met externe partijen. Zoals bij standaard 2 al is beschreven, krijgen de studenten veel ruimte om zich te verdiepen en te verbreden en zich persoonlijk te profileren. Tijdens het onderwijs vindt daartoe veelvuldig tussentijds overleg plaats tussen studenten en docenten en tussen studenten onderling over de manier van werken, over het werk en de werking ervan op een ander. De opleiding stimuleert de studenten om op zoek te gaan naar mensen van wie zij feedback willen ontvangen en zelf aan te geven over welke facetten van hun werk(wijze) zij feedback willen ontvangen.

Naast al deze formatieve momenten, vindt summatieve toetsing plaats ter afronding van elke module of onderwijsperiode. Dat zijn de momenten waarop studiepunten worden gegeven. Het aantal toetsen verschilt (nog) per studierichting. HKU Media heeft de ambitie uitgesproken om net als HKU Design en HKU CT al hebben gedaan, het aantal summatieve toetsmomenten terug te dringen door te gaan werken met grotere module-eenheden in de programma's. Dat zal de studeerbaarheid ten goede komen.

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit, blijkt dat de opleiding er goed van doordrongen is dat het belangrijk is dat zij nieuwe studenten vanaf de eerste dag van het eerste jaar meteen meeneemt in de feedbackcultuur van het kunstonderwijs en de specifieke werkwijze van beoordelen in de opleiding. Goede communicatie met en voorbereiding van studenten op beoordelingsmomenten vragen continu aandacht. In voorbereiding op beoordelingsmomenten neemt de opleiding alle spelregels met de studenten door. Dat is essentieel.

Zoals al bij standaard 2 is beschreven, is het gebruik van AI in de gesprekken tijdens de audit ook aan de orde gesteld. Het auditteam heeft vernomen de opleiding in 2025-2026 hiervoor de spelregels verder zal uitwerken in toetsplannen en voor specifieke beoordelingsmomenten. HKU-breed wordt dit ondersteund door de projectgroep Digitale Leer- en Werkomgeving (DLWO).

¹⁰ Zoals al bij standaard 1 is vermeld, gaan de tien afstudeerrichtingen uit van dezelfde competenties, die zij nader hebben uitgewerkt in eigen leerdoelen en eigen kennis en vaardigheden.

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam constateert dat de opleiding er op verschillende manieren voor zorgt dat het toetsen en beoordelen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier gebeurt. Voorbeelden hiervan zijn:

- de afstudeerrichtingen van HKU Media en HKU Design hebben in hun modulebeschrijvingen op de studentportal voor alle betrokkenen inzichtelijk gemaakt met welke toetsvorm en aan de hand van welke beoordelingscriteria de student beoordeeld wordt en of het een docent- of een commissiebeoordeling betreft. Bij HKU CT zijn de niveuaanduidingen - afgeleid van leeruitkomsten op eindniveau - bij de verschillende assessments richtinggevend. De informatie hierover kunnen de studenten DCI nalezen in het programmaboek en in het overzicht van de niveaubeschrijvingen. Deze documenten bieden de studenten houvast bij het samenstellen van het bewijsportfolio;
- er zijn werkwijzers (HKU Design) en afstudeerprocedures en protocollen (HKU Media en HKU CT) ontwikkeld voor het afstuderen. De afstudeerrichtingen hebben hierover binnen hun eigen academie met elkaar afgestemd. Het auditteam zag dat terug in de documenten. Het (toetsen en beoordelen van het) afstuderen binnen de academie gebeurt nu op een vergelijkbare manier;
- de opleiding werkt veel met commissiebeoordelingen om aan de hand van het zogenoemde 'meerogenprincipe' de intersubjectiviteit van het toetsen en beoordelen te borgen. Daarover is het auditteam positief. Bij zwaarwegende beoordelingen - zoals het eindexamen - nemen externe deskundigen deel aan de beoordelingscommissie als adviserend lid, zodat ook de stem van het werkveld wordt gehoord over de kwaliteit van het gepresenteerde werk van de studenten en hoe zij zich positioneren in de beroepspraktijk;
- de docenten/examinatoren zijn geschoold in het toetsen en beoordelen. Alle docenten die de afstudeerrichtingen inzetten als examinator beschikken over een BKE;
- de docenten kalibreren regelmatig met elkaar en zorgen voor normvinding;
- de examencommissie bewaakt proactief en reactief de kwaliteit van het toetsen en beoordelen (zie hierover verder de paragraaf 'examencommissie').

Het auditteam dat o.a. heeft kennisgenomen van de beoordelingsformulieren behorend bij het afstuderen van de tien afstudeerrichtingen, is van mening dat deze formulieren en de beoordelingscriteria helder zijn. Het ziet een duidelijke koppeling tussen de competenties/leerdoelen en de beoordelingscriteria. Het zag nog wel verschil in de omvang van de feedback in de ingevulde beoordelingsformulieren. Uit het studentenhoofdstuk blijkt dat ook studenten daarover opmerkingen maakten. Met name de studenten van de afstudeerrichtingen van HKU Media benoemden dat kwaliteit van de feedback of feedforward wel afhangt van de docent. Soms ervaren studenten onderliggende 'oordelen'. Bijvoorbeeld dat experimenteel werk hoger scoort dan commercieel werk. Of dat een docent een student in een 'hokje' plaatst en feedback daarop richt. Het is essentieel dat de docenten HKU Media, maar ook de docenten van de andere academies daarover blijven kalibreren met elkaar en ervoor zorgen dat de studenten helder hebben wat voor hen een volgende stap in hun ontwikkelproces kan/moet zijn. De directeuren en teamleiders die het auditteam sprak, lieten blijken dat zij dit in het vizier hebben en daar adequaat op handelen. De examencommissie stuurt hier eveneens op, zo heeft het auditteam geconstateerd.

Uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met de studenten blijkt dat het voor alle studenten wel duidelijk is waarop ze worden beoordeeld.

Examencommissie

De examencommissie van de opleiding Vormgeving bestaat uit drie zogenoemde 'kamers': één voor de HKU Media, één voor HKU Design en één voor HKU CT. Elke kamer heeft een voorzitter, twee docentleden en een extern lid en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De voorzitters van deze kamers stemmen regelmatig onderlinge werk- en zienswijzen af. De kamers hebben regelmatig overleg met de directie van hun academie en soms ook met studieleiders. Ook hebben ze enkele malen per jaar overleg met de opleidingscommissies van de academies.

Voor de komende periode staat de implementatie van het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel Vormgeving en hoe de toetsen daarop worden aangepast door de 10 afstudeerrichtingen bovenaan de agenda. Hierover zullen de drie kamers met elkaar uitwisselen en afstemmen. Ander agendapunt dat de examencommissieleden noemden in het gesprek tijdens de audit, is kalibratie bij toetsing van grotere onderwijseenheden en werken met leeruitkomsten, zoals bij de afstudeerrichting DCI. De examencommissie is in gesprek met de afstudeerrichtingen over het vergroten van modules en onderzoekt of het dan nog duidelijk is voor studenten wat er van hen wordt verwacht en of de toets voor hen nog haalbaar is met het oog op de studeerbaarheid. Jaarlijks woont de examencommissie steekproefsgewijs afstudeersessies van studenten bij van de verschillende afstudeerrichtingen.

Met de examencommissie is ook gesproken over de inzet van AI. AI is een creatieve partner, aldus de examencommissie. Docenten worden nu 'geletterd' in het gebruik van AI en het voeren van het 'goede' gesprek hierover met de student. Dat gesprek moet altijd plaatsvinden, aldus de examencommissie. In de verschillende kamers lopen al goede experts op het gebied van AI rond. Het auditteam is positief over het feit dat de examencommissie al goed heeft gekeken naar de manier waarop de inzet van AI zorgt voor uitdagingen rondom toetsen en hoe daar voortdurend aandacht naar toe moet.

Afstuderen

Bij de afstudeerrichtingen van HKU Design en HKU Media worden alle competenties aan het einde van studiejaar 4 in samenhang met elkaar beoordeeld. Er zijn geen deelttoetsen. Bij de afstudeerrichting DCI vinden in studiejaar 4 tweemaal assessments plaats.

De concrete invulling van het afstuderen verschilt per academie en afstudeerrichting. Het auditteam constateert op basis van de documentatie dat elke afstudeerrichting met de verschillende opdrachten de beheersing van alle beoogde competenties/leeruitkomsten op eindniveau toetst. Zo moeten de studenten van DCI bijvoorbeeld in het eerste semester een kleine expositie maken met een beeldende vertaling van hun onderzoek en moeten ze in het tweede semester een bewijsportfolio inleveren en reflecteren op elk van de leeruitkomsten. Tot slot volgt er een assessmentgesprek met de student.

De studenten van de afstudeerrichtingen van HKU Design kennen in het eerste semester een 'Design Project' waarin ze een fysieke en visuele presentatie van hun artistieke werk aan een publiek verzorgen, daarop een mondelinge toelichting geven en door middel van inhoudelijke documentatie aangeven wat ze hebben gedaan met hun onderzoek. Het tweede semester met de naam 'Platform' bevat onder andere een reflectief document, een visuele presentatie van het werk en een publiek festival HKU Exposure. Tot slot vindt er een eindgesprek met de student plaats.

De studenten van de afstudeerrichtingen HKU Media werken in het eerste semester aan (voor)onderzoek met o.a. een projectvoorstel, een afstudeerplan, beeldend en schriftelijk werk en een presentatie. In het tweede semester staan een artiststatement, een presentatie van het eindwerk en procesdocumentatie op het afstudeerprogramma. Ook hier sluiten de studenten de studie af met een eindgesprek.

De beoordelende commissie bestaat uit twee (CT), drie (Design) of soms meer (Media) examinatoren, onder wie een voorzitter en een notulist die de formulieren of tools invult. Bij alle afstudeerrichtingen geldt dat er naast de afstudeerbegeleider (HKU Media en HKU CT)/examinator met wie de student als gesprekspartner heeft gewerkt (HKU Design), altijd een onafhankelijke examinator in de commissie zitting heeft. Een extern deskundige uit de werkpraktijk neemt als adviserend, niet-beoordelend lid deel aan de commissie.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding hanteert een duidelijk systeem van toetsen en beoordelen. Zij toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier aan de hand van verschillende passende toetsvormen of de

student de beoogde competenties/leeruitkomsten realiseert. Het is voor de studenten duidelijk waarop zij worden beoordeeld.

Er is binnen de opleiding veel tijd en aandacht voor formatieve toetsing/formatief handelen.

De kwaliteit van de (schriftelijke) feedback behoeft blijvende aandacht, zodat de studenten helder hebben wat voor hen een volgende stap in hun ontwikkelproces kan/moet zijn.

Het auditteam is positief over het feit dat de opleiding veel werkt met commissiebeoordelingen en het zogenoemde meerogenprincipe en dat zij hierbij ook externe deskundigen in hun rol als adviseur betreft.

Er is een stevige examencommissie die haar kwaliteitsborgende rol goed oppakt. De leden van de drie kamers zijn goed in gesprek met elkaar en voeren een duidelijke agenda.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basis-kwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit met werkveldvertegenwoordigers blijkt dat het werkveld positief is over de studenten en afstudeerders van HKU. De werkveldvertegenwoordigers die betrokken waren bij de eindexamens en/of werken met stagiairs en/of afstudeerders in hun eigen beroepspraktijk, zien studenten die nieuwsgierig zijn, het initiatief nemen en de vrijheid pakken om te doen, het experiment aandurven en niet bang zijn om voor 'hun werk te staan'. Velen hebben een goed kompas voor wat nodig is en ontwikkelen daarvoor uiteenlopend werk, aldus het werkveld. Een van de vertegenwoordigers opperde wel dat ondernemerskracht nog meer aangezet mag worden. Veel activiteiten worden nu in en rondom Utrecht – dus in de nabije omgeving van HKU – uitgevoerd. Het zou goed zijn als de zichtbaarheid van de studenten en afstudeerders verbreed wordt naar de rest van het land. Ook de alumni die het auditteam sprak waren heel tevreden over wat de opleiding hen had gebracht. Ze hebben geleerd om oplossings- en doelgericht te werken, hebben soms meerdere disciplines leren beheersen en geleerd om hun eigen creatieve stem te vinden. Sommige alumni zijn als zelfstandige aan de slag gegaan, anderen werken bij een ontwerp bureau of bedrijf. Sommige alumni studeren nog door aan een master. Sommigen worden gevraagd om gastlessen te verzorgen. Ook worden HKU-afgestudeerden regelmatig genomineerd voor prijzen.

Eigen oordeel auditteam over het gerealiseerde niveau

Het auditteam beoordeelde evenwichtig verdeeld over de tien verschillende afstudeerrichtingen van twintig afgestudeerden¹¹ uit 2023-2024 en 2024-2025 eindwerken: onderzoeksverslagen, reflectieverslagen en gemaakt werk (in de portal of op de exposities van de drie academies). In totaal bekeek het auditteam van elke afstudeerrichting het eindwerk van twee studenten. Van tien van de afgestudeerden uit de selectie heeft het auditteam in juni 2025 bovendien het geëxposeerde eindwerk tijdens Exposure bekeken en met de betreffende studenten gesproken. Tijdens datzelfde bezoek aan Exposure heeft het auditteam aanvullend ook eindwerk van andere studenten gezien, die niet tot de oorspronkelijke selectie behoorden.

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties/leerresultaten op het niveau van een startbekwaam ontwerper/maker op bachelorniveau hebben ontwikkeld. De afstudeerwerken lieten een brede variëteit van onderzoek en ontwerpen en maken zien; passend bij de vrijheid die de opleiding hen daarin heeft geboden.

Voorbeelden hiervan waren:

- een onderzoek naar wie er aansprakelijk is voor milieu- en natuurrampen in combinatie met een boek met een grote serie foto's,
- een origineel concept van een miniatuur geënceneerde film ondersteund met romantische muziek die de student in samenwerking met theaterstudenten had gemaakt,
- ontwerpen voor ruimtes waarin gebruikers op een interactieve en speelse manier kunnen leren over verschillende onderwerpen,
- een onderzoek naar hergebruik van kledingstukken waarmee de student vervolgens een 'nieuw' kledingstuk (lingerie) heeft ontworpen en geproduceerd,
- onderzoek naar de collectieve aanpak van instanties die betrokken zijn bij 'thuiszitters' en hier (o.a. makend) een beginnende verandering in realiseren.

¹¹ Uit beide cursusjaren selecteerde het auditteam van elke afstudeerrichting één afgestudeerde/afstudeerder, wat voor de 10 afstudeerrichtingen tezamen dus neerkomt op een totaal van 20.

De kwaliteit van de bestudeerde eindwerken beoordeelde het auditteam als voldoende tot goed. De studenten toonden zich hierin als autonome makers. Het auditteam kwam over het algemeen tot een vergelijkbaar oordeel als de eindexamencommissie. In sommige gevallen zelfs tot een iets hoger cijfer.

Weging en Oordeel: voldoet

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties/leerresultaten op het niveau van een startbekwaam ontwerper/maker op bachelor niveau hebben ontwikkeld. De afstudeerwerken lieten een brede variëteit van onderzoek en ontwerpen en maken zien; passend bij de vrijheid die de opleiding hen daarin heeft geboden. De kwaliteit van de bestudeerde eindwerken beoordeelde het auditteam als voldoende tot goed.

Dit positieve oordeel over het niveau van de afstudeerders wordt beaamd door het werkveld. Alumni zijn eveneens heel tevreden over wat de opleiding hen heeft gebracht.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding zeker 'voldoet' aan de vereisten van standaard 4.

4.5. Voorzieningen

Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

HKU werkt vanuit een campusmodel. Alle locaties bevinden zich in of nabij de binnenstad van Utrecht. Zoals beschreven bij standaard 2 biedt HKU de opleiding Vormgeving aan op drie verschillende locaties in Utrecht. Het auditteam constateert dat HKU/de opleiding er met de huisvesting en materiële voorzieningen goed voor zorgt dat studenten de beoogde leerresultaten kunnen ontwikkelen.

De gebouwen huisvesten werkplaatsen, specifieke studio's, ateliers, projectruimtes en leslokalen en collegezalen. Er zijn op de drie locaties werkruimten waar studenten kunnen werken, waar werk kan blijven liggen en waar studenten elkaar kunnen vinden.

HKU heeft tentoonstellingsruimten, zoals het atrium van Oudenoord, de kantine en de gangen van de IBB-laan of in het centrum van Utrecht de Academiegalerie.

De werkplaatsen die zich op de verschillende HKU-locaties bevinden, zijn voor alle studenten van HKU toegankelijk. Dat zorgt ervoor dat studenten met veel verschillende maakdisciplines in aanraking kunnen komen; ook al bevinden die zich niet in hun 'eigen' gebouw. Hier kunnen studenten maken, experimenteren, leren door te doen. Het auditteam constateert dat het aanbod aan werkplaatsen rijk en gevarieerd is (zie ook standaard 2).

Alle studenten van de opleiding brengen in de eerste drie weken een bezoek aan alle werkplaatsen, waardoor ze weten wat er allemaal mogelijk is op elke locatie. Daarnaast is een duidelijke poster waarop alle werkplaatsen staan vermeld. Deze is zichtbaar en in groot formaat op de verschillende locaties opgehangen.

Naast de binnen het onderwijsprogramma ingeroosterde momenten in de werkplaatsen, kunnen de studenten zich digitaal inschrijven om in een werkplaats zelf aan de slag te gaan met experimenteren en maken van eigen werk. In de werkplaats is altijd een werkplaatsmedewerker aanwezig om studenten te begeleiden en te adviseren en toe te zien op het veilig gebruik van gereedschappen en materialen.

Studenten waarderen de werkplaatsen en de werkplaatsmedewerkers zeer.

Op de IBB-laan heeft HKU X een eigen ruimte, waar deelnemers uit verschillende bachelor-richtingen en alumni aan workshops en activiteiten mee kunnen doen voor hun verdere ontwikkeling als creatief professional.

Op al haar locaties biedt HKU geavanceerde ICT- en bibliotheek/mediatheekvoorzieningen. Voor het lenen en inzien van literatuur heeft HKU een samenwerkingsovereenkomst met de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Utrecht (UBU). HKU biedt daarnaast een uitgebreide, gratis uitleenservice voor gespecialiseerde AV- en IT-apparatuur.

Weging en Oordeel: voldoet

Met de huisvesting en materiële voorzieningen zorgt HKU/de opleiding er goed voor dat studenten de beoogde leerresultaten kunnen ontwikkelen. De opleiding beschikt over een rijk en gevarieerd aanbod aan werkplaatsen op de eigen locaties, waar studenten kunnen maken, experimenteren en leren door te doen. Daarnaast kunnen alle studenten gebruik maken van voorzieningen en werkplaatsen op de andere locaties van de HKU-Stadscampus. De ICT- en bibliotheekvoorzieningen en de mogelijkheid tot lenen van apparatuur ondersteunen het leerproces.

Het auditteam is op grond van bovenstaande positieve bevindingen van oordeel dat de opleiding overtuigend 'voldoet' aan standaard 5.

4.6. Kwaliteitszorg

Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

Het auditteam heeft op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de audit geconstateerd, dat de opleiding duidelijk gericht is op de eigen kwaliteit en ontwikkeling; op kwaliteitscultuur – veelal informeel en gesprekken in de wandelgangen - en kwaliteitsstructuur – formeel via de verschillende evaluaties en het werken aan de hand van de PDCA-cyclus. Ze is zich bewust van de eigen verbeterpunten en werkt daar aantoonbaar aan. Daarvan las en hoorde het auditteam voorbeelden, zoals

- het aanbrengen van meer variatie in didactiek en vormen van feedback en het verbeteren van de kwantitatieve en kwalitatieve doorstroom bij HKU Media,
- het onder de loep nemen van programmaonderdelen die bachelorbreed worden aangeboden en professionalisering rondom 'liefdevol begrenzen' in de klas bij HKU Design
- het onderzoeken hoe de assessments (de toetsmomenten) nog beter de ontwikkeling van studenten kunnen voeden bij de afstudeerrichting en hoe de piekbelasting voor examinatoren kan worden verminderd, terwijl de sterke professionele reflecties van studenten behouden kunnen blijven en de plek van artistieke manifestaties in de beoordeling helder is bij de afstudeerrichting DCI.

Studenten en docenten, tutores en studieleiders en de ondersteunde onderwijsbureaus weten elkaar eenvoudig te vinden en handelen direct als dat nodig is. De betrokkenheid bij de kwaliteit van de opleiding is hoog, aldus de opleiding. Ook is een goede samenwerking met de opleidingscommissie en de examencommissie. Zoals al bij standaard 3 is beschreven, is de examencommissie nauw betrokken bij het onderdeel toetsen en beoordelen.

De opleiding betreft de studenten bij de kwaliteit van de opleiding via diverse evaluaties, waaronder module-evaluaties (HKU Media) of gesprekken met de jaarvertegenwoordigers na afronding van een blok (HKU Design) en gesprekken tussen studenten, docenten, tutor en studieleider (HKU CT). HKU Design organiseert ook maandelijks aanschuiflunches met studenten. Ook zijn er zogenoemde pizza-avonden. Daarnaast vraagt de opleiding alle studenten om de jaarlijkse Nationale Studenten Enquête (NSE) in te vullen. Over de uitkomsten gaat de opleiding vervolgens met de studenten in gesprek. Een van de speerpunten voor de komende periode is - vanwege de lage score op medezeggenschap - studenten (meer) bewust te maken van wat er allemaal mogelijk is, want het is er allemaal wel, aldus het management (zie hierboven). De opleidingscommissie is voornemens zich actiever bekend te maken.

Anderhalf jaar na afstuderen vraagt de opleiding alumni om de KUO-monitor ¹² in te vullen.

¹² Naast de HBO-Monitor is voor de kunstensector een eigen, sectorspecifieke monitor ontwikkeld: de Kunsten-Monitor (of: KUO-Monitor). De Kunsten-Monitor is een jaarlijks onderzoek onder alle afgestudeerde hbo'ers aan de kunstopleidingen.

Om de twee jaar voert HKU een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek uit. Uit het onderzoek in 2024 kwam o.a. de werkdrukbeleving bij medewerkers en de behoefte aan meer professionaliseringsmogelijkheden en meer aandacht voor inclusie naar voren. De studieleiders en directeur waren met werkdruk al eerder aan de slag gegaan o.a. door werkprocessen rondom de intake, roostering/inzetplanning en ruimtegebruik beter in te richten. Met de docenten organiseert de opleiding voorts regelmatig zogenoemde heidagen en teamvergaderingen.

Zoals al bij standaard 1 is beschreven, zorgt de opleiding er op meerdere manieren voor dat de stem van het werkveld en de beroepspraktijk over de opzet en inhoud en de kwaliteit van het onderwijs aan bod komt. De eigen praktijk van docenten, gastdocenten, samenwerkingsrelaties met het professionele veld en alumni leveren een blik van buiten over het onderwijs. De opleiding organiseert regelmatig meet-ups met externe relaties en alumni en ook op die manier is de opleiding over de kwaliteit van het onderwijs in gesprek. Daarnaast nodigt de opleiding deze externe relaties uit bij de grotere presentaties van studenten – waaronder de Externendag voor de afstudeerders Design – en gaat daarna met hen in gesprek over hun bevindingen en observaties.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding is duidelijk gericht op de eigen kwaliteit en ontwikkeling en zich goed bewust van de eigen verbeterpunten. De opleiding borgt de kwaliteit zowel via het formele kwaliteitszorgsysteem in een PDCA-cyclus als via informele gesprekken in de zogenoemde wandelgangen. Studenten, docenten, werkveld, alumni, examencommissie en opleidingscommissie zijn nauw betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. Daar waar nodig en/of gewenst treft de opleiding verbetermaatregelen. Het auditteam las en hoorde daarvan voorbeelden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 6.

5. EINDOORDEEL

Het auditteam heeft een opleiding gezien die in een voortdurende constructieve dialoog haar curriculum en haar onderwijscultuur ontwikkelt en ervoor zorgt dat beide in lijn liggen met maatschappelijke ontwikkelingen. Het auditteam vindt het indrukwekkend om te zien hoe de gemaakte keuzes, o.a. de invoeging van DCI als tiende afstudeerrichting in de opleiding en het nieuwe competentieprofiel vrijwel probleemloos geland lijken te zijn.

Er is getuige de bekeken afstudeerwerken en de gevoerde gesprekken, goed gekalibreerd over het curriculum en het gewenste eindniveau. Het auditteam hoorde al veel mooie voorbeelden waaruit het opmaakt dat er een duidelijk gevoel is van 'samen één opleiding' zijn. Het is echter van mening dat er nog meer gedeeld kan worden tussen de verschillende afstudeerrichtingen. Het is belangrijk dat alle betrokkenen daarvoor steeds de tijd blijven nemen.

Het auditteam trof zeer tevreden studenten, docenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld.

Het auditteam beoordeelde alle standaarden met een voldoet en komt op basis van de beslissingen van de NVAO tot het eindoordeel 'positief' voor de bacheloropleiding Vormgeving van HKU.

6. AANBEVELINGEN

Standaard 2

- Het auditteam constateert dat de thema's duurzaamheid, ondernemerschap en generatieve AI al op de agenda staan van de afstudeerrichtingen, maar het ziet nog ontwikkelpunten:
 - De aandacht voor duurzaamheid mag nog prominenter. Er is aandacht voor circulariteit en duurzaam gedrag, maar studenten laten weten dat hier meer aandacht naartoe kan; zeker ook waar het gaat om bijvoorbeeld de impact van AI op duurzaamheid.
 - Ondernemerschap krijgt aandacht, maar studenten geven aan dat hier meer gewicht naartoe mag. Dat kan overigens ook toegeschreven worden aan het feit dat de aangeboden lessen hieromtrent niet altijd als ondernemerschap door de studenten worden (h)erkent.
 - Voor generatieve AI zijn beleidsregels ontwikkeld. Studenten weten deze regels echter nog niet goed te vinden en toe te passen. Het verschilt ook nog per afstudeerrichting of er in de lessen aandacht is voor het al dan niet en verstandig gebruik van AI. Het is belangrijk dat docenten AI geletterd zijn/worden wat hen helpt om AI te herkennen en er het goede gesprek over te voeren met studenten.

- Er is binnen HKU/de opleiding expliciete aandacht voor neurodiversiteit. Wel gaven de studenten aan dat er nog meer vooraf geregeld mag zijn/worden, dat roosters bijvoorbeeld niet op het laatste moment bekend gemaakt moeten worden en dat duidelijke communicatie voor neurodiverse studenten essentieel is. Dat is dus nog een aandachtspunt.

Het auditteam hoorde veel mooie voorbeelden van onderwijspraktijken binnen de afstudeerrichtingen. Het beveelt de docenten aan steeds de tijd te blijven nemen om hierover (nog meer) met elkaar te delen tussen de verschillende afstudeerrichtingen.

Standaard 3

- Er is al veel aandacht voor het geven van feedback o.a. in het kader van het formatief beoordelen/formatief handelen. Het is essentieel dat de docenten daarover blijven kalibreren met elkaar en ervoor zorgen dat de studenten helder hebben wat voor hen een volgende stap in hun ontwikkelproces kan/moet zijn.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool voor de Kunsten Utrecht Bachelor Vormgeving voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Standaard 5. Voorzieningen	Voldoet
Standaard 6. Kwaliteitszorg	Voldoet
Eindoordeel	Positief

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Vormgeving – HKU – 9 oktober 2025

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
08.45 – 9.00	IBB004	Inloop & ontvangst auditpanel
09.00 – 09.30	IBB004	Vooroverleg auditpanel
09.30 – 10.15	HKU X	Panel opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> • directeur HKU Media¹³ • directeur HKU Creative Transformation • onderwijskundige, mt HKU Design • studieleider Media (Image and Mediatechnology) • studieleider Design (Spatial)
10.15 – 10.30	IBB004	Pauze / Intern overleg auditpanel
10.30 – 11.30	HKU X	Panel studenten <ul style="list-style-type: none"> • Product Design jaar 2, lid Oc • Fashion Design, jaar 2 • Design for Change and Innovation, jaar 4 • Photography jaar 4 • Illustration jaar 4 • Graphic Design jaar 2 • Image and Media Technology jaar 3, lid OC
11.30 – 11.45	IBB004	Pauze / Intern overleg auditpanel
11.45 – 12.45	HKU X	Panel docenten <ul style="list-style-type: none"> • docent DCI, afstudeerbegeleiding, OC-lid • docent Spatial Design en Master Interieurarchitectuur, stagebegeleiding Spatial Design • tutor Spatial Design, voorzitter OC, docent Ad Connected Design • docent en onderzoeker Fashion Design, afstudeerbegeleiding • docent en studieleider Product Design, stage- en afstudeerbegeleiding • docent PHO en IMT, stagebegeleiding, programma-commissie HKU Academiegalerie • docent Graphic Design, stage en afstudeerbegeleiding, docent Mediabreed Cultuur- en Mediastudies, PhD-kandidaat • docent Animation, Film (AVM) en Mediabreed, stage- en afstudeerbegeleiding Animation
12.45 - 13.30	IBB 004A	Lunchpauze en intern overleg auditpanel

¹³ In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

13.30 – 14.15	Locatie IBB	Rondleiding locatie door de directeur en de locatie coördinator van Werkplaatsen HKU
14.15– 14.45	IBB X	Panel examencommissie <ul style="list-style-type: none"> • voorzitter EC-kamer HKU Design • lid EC-kamer HKU Design • lid EC-kamer HKU Creative Transformation • voorzitter EC-kamer HKU Media
14.45– 15:00	IBB 004A	Pauze / Intern overleg auditpanel
15.00 – 16.00	IBB X	Panel werkveld / alumni <p>Alumni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visual Artist, alumnus Photography 2023 • My Colourful Mess, alumna Product Design 2022 <p>werkveldvertegenwoordigers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fashion TechtFarm, Eindhoven • Q-LAB Politie, Kunsthal Kloof Utrecht • IllustratieAmbassade, Werkveldadviescommissie Illustratie • Beeldredactie NRC • The Beach Amsterdam
16.00 – 17.00	IBB 004A	Intern overleg auditpanel, evt pending issues
17.00– 18.00	IBB X	Terugkoppeling

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslísregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door

gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarne- ming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daar- toe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voort- vloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet wa- ren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft ge- constateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact kon- den opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deel- panels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een indivi- duele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend ge- reflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA als AeQui en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voor- gelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deel- tijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaar- borgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstan- daarden.

Opleidingsbeoordeling instelling zonder erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' sco- ren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal drie standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een tot drie standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving (2014)
- Beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst & Design, Associate degree, bachelor-degree, masterdegree (2025)
- Modulebeschrijvingen van de 10 afstudeerrichtingen
- Overzicht teamsamenstelling
- Onderwijs- en Examenregelingen (OER) 2024-2025 van de 10 verschillende afstudeerrichtingen
- HKU Toetskader en toetsplannen academies HKU Design, HKU Media en HKU CT
- Jaarverslag examencommissie
- Jaarverslagen opleidingscommissies
- Overzichtslijst van alle afgestudeerden 2023-2024 en 2024-2025 van alle 10 de afstudeerrichtingen.

Het auditteam beoordeelde evenwichtig verdeeld over de tien verschillende afstudeerrichtingen van twintig afgestudeerden uit 2023-2024 en 2024-2025 eindwerken: onderzoeksverslagen, reflectieverslagen en gemaakt werk. Uit beide cursusjaren selecteerde het auditteam van elke afstudeerrichting een afgestudeerde/afstudeerder. Dus van elke afstudeerrichting in totaal van twee studenten het eindwerk.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 28-08-2025 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding B Vormgeving van Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, onder het nummer PA-2347. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Beeldende Kunst en Vormgeving Diagonaal
----------------------	--

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (voorletters/achternaam inclusief titulatuur)	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Prof.dr.ir. J.C. Brezet	Voorzitter	Parttime professor Sustainable Innovation aan de Aalborg University (Denemarken) en emeritus hoogleraar Faculteit Industrieel Ontwerpen bij de TU Delft.
M. Bestebreurtje MA	Lid	Directeur bacheloronderwijs Gerrit Rietveld Academie met een achtergrond in fotografie, tentoonstellingen samenstellen, schrijven. Daarnaast jarenlange ervaring in het hoger kunstonderwijs.
Dr. D. Arets	Lid	Design onderzoeker, Lector Ontwerpen aan de journalistiek en kernlid kenniscentra Creative Industries & Artificiële intelligentie & inclusive Society aan Fontys Hogeschool.
S. Oerlemans	Studentlid	Student opleiding B Vormgeving ArtEZ.
G.C. Versluis BEd	Secretaris	Senior-adviseur Hobéon. Gecertificeerd secretaris NVAO sinds 2010.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon
a **kiwa** company

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobéon.nl
info@hobéon.com